

КУЛЬТУРА І ТУРИЗМ В ПОЄДНАННІ СПОРТУ ТА АРХІТЕКТУРИ

Олешко Л.І., асистент

Одеська державна академія будівництва та архітектури

Головчанський В.О., магістр

Одеська національна академія харчових технологій

Спорт і архітектура завжди були одним з основних інструментів атракційної привабливості для туристів. Олімпіада, Чемпіонат світу, безпрецедентно високого рівня будівлі – це асортимент методів, перевірений часом для відвідування туристами міст та дестинацій.

Історично склалося, що величезний інтерес до трансляцій телеканалами СРСР відкриття і закриття Олімпіади, урочистий Олімпійський вогонь з грецької Олімпії мали популярність всього світу. Наприклад, А. Гітлер мав конкретні цілі у 1936 році: показати силу Рейху. Проведення Олімпійських ігор до II Світової війни поєднало дві зброї – спорт і архітектуру, самий емний на той момент Олімпійський стадіон, кілька спортивних споруд, розташованих на одній території, видовищні ритуали, освітлення відбувається в усіх можливих засобах масової інформації: багато хто з цих нововведень відтворюються і сьогодні. Як відомо, за планом А. Гітлера і А. Шпеєра (провідного архітектора Німеччини 19 століття), нова столиця (Берлін) повинна була будуватися уздовж Бранденбурзьких воріт. Величезні проспекти зобов'язані були з'єднувати Олімпійський стадіон (існуючий і сьогодні) з центром міста, де планувалося побудувати Народний Зал. Але Шпеєру не пощастило: його будівлі практично не збереглися, а будував він виключно важливі урядові – Міністерство пропаганди та Рейхсканцелярію.

Фізкультурно–спортивні споруди – це постійно мінлива система, яка пов'язана з розвитком суспільства. Чим менше місто, тим вище повинна бути універсальність залу чи стадіону. Але експлуатація великого універсального залу все більш ускладнюється, тому що повсякденні потреби міста вимагають декількох і менших за величиною залів. Тому навколо побудованих найбільших громадських споруд ми часто бачимо нерозвинену інфраструктуру. Як правило місто не має можливості утримувати такий винятковий або неефективно діючий "пам'ятник" як зал та стадіон. Тому, на нашу думку, необхідна програма державна та регіонально по розвитку та ефективності використання крупних форм фізико–культурних споруд.

Найголовнішим методом завантаження та підвищення ефективності є поєднання івент–менеджменту та спортивного туризму. Найяскравішим прикладом може стати стадіон, розташований в м. Одеса: найбільша спортивна споруда на півдні України, Центральний стадіон «Чорноморець». Будівництво стадіону в парку ім. Т.Г. Шевченка почалося в 1925 році. Стадіон з назвою «ім. С. В. Косіора» урочисто, відкрили 18 травня 1936 року. Назви спортивної арени неодноразово змінювалися з 1938 по 1944 рік – «Стадіон парку імені Т. Г. Шевченка», в 1945–1957 роках – «Центральний стадіон» Харчовик», в 1958 році – " Стадіон «Авангард», в 1959–2003 роках – «Центральний стадіон ЧМП», з грудня 2003 року – «Центральний стадіон» Чорноморець». З 2011 року після глобальної реконструкції стадіон приймає туристів і мешканців міста не тільки для спортивних змагань.

Сьогодні складовими послуг стадіону є екскурсії, музей, концерти та вистави, оренда залів, готельні послуги, ресторани, фітнес-клуб, салон краси, бізнес-центр із офісними кабінетами. Основні показники: більше 2 млн осіб відвідали стадіон за новітню історію спортивної арени; 74 пар молодят вийшли на смарагдовий газон арени; 543 людини взяло участь в зйомках епізодів програми «Хвилина слави» на Першому каналі, проведених в чаші стадіону; більше 137 тис. осіб відвідали домашні матчі Ліги Європи; 77 футбольні матчі проведено; існує одна щосезонна виставка ярмарок маркет українських брендів одягу; один щорічний концерт; 8 трансляцій виїзних матчів ФК "Чорноморець" проведені на спортивній арені; 83 тис. осіб побували на екскурсії по стадіону; 91 тис. осіб відвідали Музей футболу.

Що необхідно ще додати для підвищення ефективності існування та для організації планових косметичних та глобальних реконструкцій, які потребують усі великі споруди? На наш погляд це перехід на використання власних споруд для отримання сонячної енергії, це підвищення системи безпеки та показників інклюзивності відвідування. Але нові зміни не можуть змінювати архітектурну красу стадіону, парка та міста Одеси. Тому вказана вище програма розвитку та ефективності використання крупних форм фізико–культурних споруд м. Одеси потребує окремих економіко–інвестиційних розділів сталості змін архітектури та інфраструктури стадіону.

Література

1. Дика Т. С. Формування багатофункціональних комплексів в системі міст України // Вісник ХДАДМ. — Харків, 2009.
2. Желнина А. Спорт и архитектура как идеологическое оружие / А.Желнина. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.cogita.ru/news/trendy/sport-i-arhitektura-kak-ideologicheskoe-oruzhie
3. Офіційний сайт стадіону «Чорноморець». — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://stadium.odessa.ua/>